

Jaarverslag 2020

COPD& Astma Huisartsen Advies Groep

INHOUD

Inleiding.....	3
Missie en visie	3
Organisatie CAHAG	3
Deelnemers.....	4
Financieel	4
Bestuur	5
Activiteiten 2020.....	5
Terugblik deskundigheidsbevordering.....	5
Terugblik ondersteuning bij implementatie van astma/COPD richtlijnen.....	6
Terugblik advisering met betrekking tot opstellen richtlijnen en consensustrajecten	7
Terugblik netwerkfunctie	8
Terugblik vertegenwoordiging van beroepsgroep en samenwerking met externen	9
Terugblik bevorderen van wetenschappelijk onderzoek binnen de eerstelijns astma/COPD-zorg	10
Terugblik opstellen plan voor efficiënte interne en externe Communicatie.	11

INLEIDING

CAHAG zet zich in voor het bevorderen van astma/COPD-zorg in de eerste lijn. In dit jaarverslag brengen wij de lezer op de hoogte van onze activiteiten in het jaar 2020.

MISSIE EN VISIE

MISSIE VAN DE CAHAG

Vanuit de achtergrond dat de CAHAG een huisartsgeneeskundige expertgroep is op het gebied van astma/COPD zorg ziet de CAHAG als haar missie:

“het bevorderen van de kwaliteit van de zorg voor mensen met astma en COPD, vanuit huisartsgeneeskundig perspectief en expertise”.

VISIE VAN DE CAHAG

De CAHAG wil deze missie realiseren door:

- activiteiten te organiseren met betrekking tot deskundigheidsbevordering, implementatie en onderzoek.
- het vormen van een netwerk van huisartsgeneeskundige/eerstelijns experts op het gebied van astma en COPD.
- samenwerking met andere expertgroepen/organisaties/disciplines met betrekking tot astma en COPD-zorg in binnen- en buitenland.

KERNTAAK CAHAG

CAHAG ziet als haar kerntaak de deskundigheidbevordering en ondersteuning van alle medewerkers binnen de huisartsenpraktijk met betrekking tot astma en COPD zorg. Daarbij is voor de CAHAG de relatie met de beroepsverenigingen (in het bijzonder NHG) een centraal uitgangspunt.

ORGANISATIE CAHAG

Voor een overzicht van de organisatiestructuur van de CAHAG wordt verwezen naar het aparte document *Organisatiestructuur CAHAG*.

DEELNEMERS

CAHAG heeft op 31 december 2020, 95 deelnemers (kaderhuisartsen, wetenschappers en buitengewone deelnemers). Deelnemers die geen actieve bijdrage leveren aan de CAHAG-activiteiten betalen een financiële bijdrage. Deelnemers die een actieve bijdrage leveren aan CAHAG-activiteiten zijn hiervan vrijgesteld.

In 2015 is de mogelijkheid tot 'buitengewone deelname' ingesteld voor niet-huisartsen die tevens geen functie als wetenschapper op het gebied van huisartsgeneeskundige astma/COPD zorg bezitten. Ondertussen zijn er 6 van de 95 deelnemers buitengewoon. Hier zijn wel voorwaarden aan gesteld:

- werkzaam binnen de eerste lijn als praktijkverpleegkundige/praktijkondersteuner/longverpleegkundige/ longfunctieanalist/ astma/COPD consulente/verpleegkundig specialist
- jarenlange ervaring binnen de astma en COPD zorg in de regio en/of landelijk (betrokken bij LAN; ontwikkelen van standaarden en richtlijnen, betrokken bij CAHAG, het geven van a/c scholingen, etc.)
- niet meer dan 10% van de CAHAG-deelnemers is buitengewoon lid.
- een buitengewone deelnemer kan geen lid worden van het bestuur

FINANCIIEEL

De inkomsten van de CAHAG zijn afkomstig uit:

- Deelnemersbijdragen
- Verkoop van scholingen, inschrijvingen scholingsevenementen
- Projectsponsoring: Dit geschiedt middels multisponsoring door diverse farmaceutische bedrijven. Hierbij kent de CAHAG hoofd- en subsponsors. Hoofdsponsors waren in 2020 Boehringer Ingelheim, GlaxoSmithKline en Novartis. Subsponsors waren Chiesi, AstraZeneca en Teva.

Het financieel jaaroverzicht 2020 is nog niet beschikbaar en wordt als apart document toegevoegd.

BESTUUR

Het bestuur bestaat per ultimo 2020 uit:

- Jiska Snoeck, voorzitter
- Lisette van den Bemt, penningmeester
- Niels Chavannes, vicevoorzitter, wetenschap
- Ingrid Looijmans, wetenschap
- Wim Oomen, deskundigheidsbevordering
- Maret Zonneveld, secretaris, implementatie
- Jean Muris, PR en communicatie

ACTIVITEITEN 2020

Als speerpunten voor 2020 zijn geformuleerd:

1. Deskundigheidsbevordering van alle medewerkers binnen de huisartsenpraktijken.
2. Ondersteuning bij implementatie van astma/COPD richtlijnen en standaarden
3. Advisering met betrekking tot opstellen richtlijnen, standaarden en consensustrajecten
4. Netwerkfunctie voor CAHAG-leden
5. Vertegenwoordiging van beroepsgroep en samenwerking met externen
6. Bevorderen van wetenschappelijk onderzoek binnen de eerstelijns astma/COPD-zorg
7. Opstellen plan voor efficiënte interne en externe communicatie.

Hieronder zullen we per speerpunt terugblikken op de voorgenomen acties en de resultaten daarvan.

TERUGBLIK DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING

De CAHAG heeft in 2020 onderwijs georganiseerd voor alle medewerkers binnen de huisartspraktijken en zorggroepen.

- Organisatie Adembenemend (6 en 7 februari): tweedaagse on-site nascholing HA/POH, gericht op implementatie.
- De geplande fysieke CAHAG-cursussen van 17 maart en 23 april zijn in verband met de COVID-lockdown geannuleerd in de van tevoren geplande vorm. In plaats daarvan is een online-variant van de CAHAG-dagen georganiseerd. Deze online variant van de CAHAG-dagen, eendaagse scholing, gericht op het werk van POH/HA, heeft uiteindelijk plaats gevonden op 3 september en 27 oktober en zijn bijzonder positief geëvalueerd.
- CASPIR en CASPIR online
  - Er zijn inmiddels meer dan 10.000 huisartsen en POHers CASPIR gecertificeerd en in 2020 hebben 1171 CASPIR cursisten deelgenomen aan CASPIR Online. Door de pandemie is de basis CASPIR (module 1 t/m 5) maar zeven keer georganiseerd. Module 6 is halverwege het jaar online op gang gekomen en is 60 keer aangeboden in het land.
  - We hebben een eLearning in eigen beheer ontwikkeld voor module 1 van CASPIR. Met deze mooie nieuwe eLearning hebben we afscheid kunnen nemen van de gedateerde Amerikaanse Spirometry Fundamentals die voorheen als module 1 werd aangeboden. Deze nieuwe module wordt aangeboden binnen de

leeromgeving van het NHG en en is ook los te volgen (zonder deelname aan CASPIR M2-5).

- De CASPIR-commissie heeft adviezen opgesteld voor spirometrie in de huisartsenpraktijk tijdens de COVID-epidemie in samenwerking met het NHG, wat opgenomen is in het COVID-dossier van het NHG.
- Er is in samenwerking met NeLL en Radboud Universiteit verder gewerkt aan de ontwikkeling van een mooie e-learning over exacerbatie-management REDUX en astma bij kinderen. Op dit moment wordt nog gezocht naar een goede leeromgeving om deze online scholing aan te bieden.
- Ontwikkeling, actualisering en het beheer van het brede aanbod aan CAHAG-scholingen. Deze zijn door derden (onder andere zorggroepen) te bestellen. Op de CAHAG-website staat een overzicht van de beschikbare scholingen. Omdat in maart de COVID-pandemie het aanbieden van fysieke scholingen onmogelijk maakte, is het aantal fysieke scholingen dat in 2020 is aangeboden minimaal geweest. In plaats daarvan heeft de onderwijscommissie zich toegelegd op het ontwikkelen van en omzetten van bestaande scholing naar online scholing. Er werd een online scholing gemaakt Astma de nieuwe standaard. Voor deze scholing konden deelnemers zich rechtsreeks inschrijven. Voorheen werden scholingen van de CAHAG altijd ingekocht door zorggroepen. Scholingen werden verzorgd door kaderartsen van de onderwijscommissie. Gezien het aantal inschrijvingen bleek deze formule een groot succes
- In 2019 is nagedacht over een plan om de CAHAG-scholingen modulair aan te bieden. Na afstemming van de leden is besloten dit idee (voorlopig) niet verder uit te werken.
- De longdagen in Ermelo in april zijn geannuleerd in verband met COVID. CAHAG heeft hier dan ook geen bijdrage geleverd.
- De onderwijscommissie heeft in 2020 een bijdrage geleverd aan de inhoud van de NHG-PIN over Astma.
- Ook de IPCRG in Dublin is in verband met COVID geannuleerd. De voorbereidingen om de reis naar Dublin te faciliteren voor onze leden, zijn daarom gestaakt.
- Op 14 januari 2021 zal de volledig online CAHAG-conferentie 2021 plaats vinden. Het thema zal zijn: "Astma & COPD zorg ten tijde van de Corona crisis".
- Ook in verband met COVID hebben de Train-de-trainer-cursussen geen doorgang gevonden.
- In 2020 hebben 5 Kaderhuisartsen-in-opleiding de Kaderopleiding Astma en COPD afgerond. In december 2020 is de 7^e kaderopleiding Astma en COPD van start gegaan.
- Er zijn vele CAHAG-activiteiten op het gebied van nascholing. In 2020 hebben we ons georiënteerd hoe we de samenhang tussen al deze nascholingsactiviteiten kunnen bewaken en optimaal kunnen inbedden in onze (bestuurlijke) organisatie.
- In 2020 hebben gesprekken plaats gevonden met het NHG over een intensievere samenwerking specifiek op het gebied van E-learning. Over diverse knelpunten, bijvoorbeeld op het gebied van sponsoring en overlappende informatie, moet nog verder afgestemd worden en moeten concrete afspraken worden gemaakt.

TERUGBLIK ONDERSTEUNING BIJ IMPLEMENTATIE VAN ASTMA/COPD RICHTLIJNEN

- Een groot aantal bepalingen uit de NHG-Tabel Diagnostische bepalingen is onderzocht op praktische toepasbaarheid in de huisartsenpraktijk. Een voorstel voor verbetering

van deze bepalingen is aangeboden aan het NHG. De voorgestelde wijzigingen zijn grotendeels overgenomen door het NHG en verwerkt in de geactualiseerde versie van deze tabel

- Op het gebied van exacerbaties is de samenwerking met Thuisarts gezocht om de publieksinformatie hierover te verbeteren en het werken met een exacerbatie-actieplan te stimuleren. De tekst op Thuisarts over exacerbaties bij COPD was in 2019 al aangepast. In 2020 is de Thuisarts-tekst over astma aangepast naar aanleiding van de inbreng van de implementatie-commissie.
- Er is afstemming geweest met het NHG over het landelijk formularium bij astma, waaronder exacerbatie-management en voorgestelde verbeteringen vanuit de implementatie-commissie zijn verwerkt in het NHG-formularium voor Astma dat is geactualiseerd naar aanleiding van het verschijnen van de nieuwe NHG-standaard Astma voor volwassenen.
- In december 2020 is het NHG gestart met een werkgroep inhalatoren astma/COPD. Het doel hiervan is om per device een score toe te kennen voor belangrijke kenmerken als mogelijkheden voor uniform voorschrijven, gebruiksvriendelijkheid en kosten. CAHAG wordt binnen dit project vertegenwoordigd door een van de leden van de implementatie-commissie.
- Naar aanleiding van het aangekondigde preferentie-beleid op het gebied van inhalatie-medicatie voor 2021 heeft CAHAG, in samenwerking met NHG en LHV enkele belangrijke verzekeraars benaderd om haar zorg over het voorgestelde preferentiebeleid te delen en te verzoeken de resultaten van het hierboven genoemde device-project mee te wegen bij de besluitvorming.
- Enkele leden van de CAHAG, waaronder een van de leden van de implementatie-commissie, participeren in een samenwerkingsproject met onder andere universiteit Maastricht en Groningen, en Pharos, met als doel de CCQ geschikt te maken voor laag-geletterden
- Er is nog geen actualisatie geweest van de NHG-leidraad Ziektespecifieke overzichten en een bijdrage hierbij is in 2020 niet nodig geweest.
- Naar aanleiding van het verschijnen van de nieuwe NHG-standaard Astma voor volwassenen in 2020 en de geplande publicatie van een nieuwe NHG-standaard voor COPD in 2021 is in 2020 een start gemaakt met de actualisatie van het protocollenboek voor Astma en COPD. De drie coauteurs zijn allen CAHAG-lid.
- In 2020 heeft de CAHAG ook weer bijgedragen aan het opstellen van de indicatoren voor de landelijke benchmark (Ineen) voor het interne kwaliteitsbeleid bij COPD en astma.
- De implementatie-commissie heeft dit jaar een bijdrage geleverd aan de knelpunt-analyse van de NHG-standaard Astma bij kinderen die in 2021 geactualiseerd zal worden. Een bestuurslid CAHAG maakt deel uit van de NHG-werkgroep.
- In 2020 is veel aandacht uitgegaan naar het inventariseren van knelpunten bij het geven van inhalatie-instructie. Daarbij is de samenwerking met IMIS gezocht. Het voornemen is om bestaand ondersteuningsmateriaal beter onder de aandacht te brengen.

TERUGBLIK ADVISERING MET BETREKKING TOT OPSTELLEN RICHTLIJNEN EN CONSENSUSTRAJECTEN

De CAHAG is in 2020 betrokken geweest bij

- Actualisatie NHG-standaarden Astma en COPD en Astma bij kinderen
  - Vertegenwoordiging door twee huisartsen, Niels Chavannes en Jean Muris, en één POH, Cynthia Hallensleben bij NHG-standaard Astma bij volwassenen; Daarnaast heeft CAHAG ook een bijdrage geleverd aan de externe commentaarronde bij deze standaard, die in 2020 is gepubliceerd.
  - Vertegenwoordiging door twee huisartsen, Jiska Snoeck-Stroband en Erik Bisschoff en een POH, Cynthia Hallensleben bij NHG-standaard COPD, die in 2021 zal verschijnen.
  - CAHAG heeft een bijdrage geleverd aan de knelpunt-analyse van de NHG-standaard Astma bij kinderen die in 2021 geactualiseerd zal worden.
- In overleg met NHG heeft CAHAG in 2020 het initiatief genomen voor een (herhaaldelijk geactualiseerd) advies over het inzetten van spirometrie ten tijde van COVID<
- CAHAG standpunt omtrent de e-sigaret is op initiatief van de wetenschapscommissie opgesteld.
- Deelname bij LAN activiteiten
  - Metaplan bevorderen therapietrouw
  - Richtlijn Palliatieve zorg COPD
  - Richtlijn Beroepslongziekten
  - COVID CAS (Niels Chavannes)
- Deelname aan KNGF-richtlijncommissie met betrekking tot
  - KNGF richtlijn COPD en beweegtherapie (gepubliceerd in 2020), erkend door NHG (2021)

Advisering Longfonds met betrekking tot:

- Vrij Ademen akkoord
- Astma en fysiotherapie (t.b.v. Traject Zinnige Zorg Astma van het Zorginstituut)
-

Advisering aan Pharos met betrekking tot

- Training 'Dat geeft lucht'. Deze training is bestemd voor zorgverleners en bedoeld om de inhalatie-instructie door zorgverleners aan hun patiënten met beperkte gezondheidsvaardigheden te bevorderen

Advisering aan IKNL met betrekking tot

- Richtlijn Palliatieve zorg voor mensen met COPD

TERUGBLIK NETWERKFUNCTIE

- Er zijn twee online netwerkdagen georganiseerd t.b.v. CAHAG-deelnemers (18 juni en 19 november 2020).
- Er zijn zes klankbordbijeenkomsten georganiseerd (een op 28 mei, twee op 28 juni, een op 24 september en twee op 19 november).
- Er zijn dit jaar geen digitale nieuwsbrieven verschenen
- HAweb wordt door de CAHAG deelnemers gebruikt als intern, besloten communicatiemiddel voor het organiseren van activiteiten, het uitwisselen van informatie en discussies.

TERUGBLIK VERTEGENWOORDIGING VAN BEROEPSGROEP EN SAMENWERKING MET EXTERNEN

Er wordt gewerkt aan een functionele en goede relatie met de huisartsenkoepels LHV, NHG en InEen. Afstemming en overeenkomsten op inhoud van standpunten en richtlijnen is een voorwaarde om gezamenlijk de kwaliteit van zorg in de huisartsenpraktijk te optimaliseren. Naast de hierboven al genoemde samenwerkingsactiviteiten heeft het CAHAG bestuur structureel overleg met het LHV -en NHG bestuur:

- Er is elke zes weken standaard een bestuurlijk overleg tussen de voorzitter van de CAHAG, de aandachtsfunctionaris NHG voor Astma/COPD en de bestuurssecretaris van het NHG. Regelmatig contact tussen CAHAG en NHG op bestuurlijk vlak is een randvoorwaarde om de samenwerking meer vorm te geven. Aan het einde van 2020 heeft de bestuurssecretaris van het NHG zijn rol binnen dit overleg overgedragen aan een meer inhoudsdeskundige binnen het NHG. Naast het standaard overleg vindt regelmatig ad hoc overleg plaats met de CAHAG-voorzitter naar aanleiding van actuele thema's.
- Er is jaarlijks een netwerkbijeenkomst met vertegenwoordigers van het bestuur van verschillende expertgroepen, georganiseerd door de LHV. In verband met COVID is deze bijeenkomst in 2020 niet door gegaan.
- Er is normaal gesproken jaarlijks een bestuurlijk overleg met NHG, LHV en vertegenwoordigers vanuit DiHAG en CAHAG. In verband met COVID heeft dit overleg niet plaats gevonden.
- In 2020 is er een, door het NHG georganiseerde, invitationaal geweest over de rol van kaderhuisartsen en de kaderopleiding en de samenwerking met de huisartsenkoepels. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze invitationaal zal een nieuwe tripartite visie op onder andere de samenwerking tussen de huisartsenkoepels en de expertgroepen worden geformuleerd. CAHAG was door twee bestuursleden vertegenwoordigd bij deze invitationaal.

CAHAG wil ook samenwerken met andere partijen die betrokken zijn bij de zorg voor patiënten met astma en COPD. CAHAG-deelnemers zijn vertegenwoordigd in commissies van verschillende externe partijen. De CAHAG is vertegenwoordigd in en/of werkt samen met:

- LAN:
  - Goed gebruik inhalatiemedicatie en preferentiebeleid astma/COPD
  - Feiten en cijfers longziekten,
  - Deelcommissies vrij ademen akkoord, COPD en hartfalen, beroepslongziekten, palliatieve zorg COPD, vrij ademen akkoord, ernstig astma, zorgpad Longaanval, zuurstofgebruik, implementatie ziektelastmeter.
- Longfonds
  - Wetenschappelijke advies commissie: Niels Chavannes (2 keer per jaar middag)
  - Dirkje Postma award: Jiska Snoeck-Stroband (1 keer per jaar hele dag plus beoordelen aanvragen?)
  - junior investigator award (1 keer per jaar hele dag plus beoordelen aanvragen)
  - actieplan kinderen met astma, kader regionale formularia, wetenschappelijke adviescommissie
- Vertegenwoordiging in NRS

- Vertegenwoordiging in IPCRG
- Zorginstituut Nederland (het verbeteringsignalement Zorgtraject van mensen met COPD (Jean Muris) en het zinnige zorg traject astma (Jiska Snoeck))
- NVALT: richtlijn COPD voor longartsen die wordt gepubliceerd in 2021/2 (Jean Muris)
- IMIS (Marjan Veltman)
- IVM
- Partnership Stop Roken (Jean Muris).
- Taskforce rookvrij opgroeien
- KNGF: COPD en beweegtherapie

TERUGBLIK BEVORDEREN VAN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK BINNEN DE EERSTELIJS ASTMA/COPD-ZORG

In 2020 is vanuit de CAHAG aan verschillende wetenschappelijke projecten een bijdrage geleverd, te weten:

- Overlegpartner NRS.
- ERS congres, longdagen en IPCRG zijn in verband met COVID gecancelld.
- CAHAG biedt een podium aan wetenschappers d.m.v. publicatie in CAHAG-bulletin. Onderwerpen die aandacht hebben gekregen in het CAHAG bulletin 2020 zijn:

Nummer 1 2020

- Een nieuwe manier om inhalatie instructie te geven: de IRW methode
- Ook antistatische voorzetkamers zijn niet één-op-een uitwisselbaar bij inhalatietherapie
- De slimme inhalator- opsporingsambtenaar of inhalatietechniek instructeur?
- Zorgpad COPD vermindert aantal opname- dagen na longaanval
- Referenties

Nummer 2 2020

- Nieuwe NHG-Standaard Astma bij volwas- senen, een overzicht van de wijzigingen
- Structureel CVRM bij COPD
- Meningen van patiënten en professionals over stoppen van inhalatiecorticosteroiden bij patiënten met COPD
- Kaderopleiding Astma en COPD start in september 2020
- Referenties

Nummer 3 2020

- Handreiking voor zorgverleners: 'Behandeling en begeleiding van post- COVID-19 patiënten'
- Coronalongplein.nl, waardevol platform voor mensen met longklachten na corona
- Discussie over de rol van aerosolen bij trans- missie van COVID-19
- De impact van de coronapandemie op het werk van POH's-GGZ: ervaringen uit de praktijk
- Referenties

TERUGBLIK OPSTELLEN PLAN VOOR EFFICIËNTE INTERNE EN EXTERNE COMMUNICATIE.

- De in 2019 nieuw in gebruik-genomen CAHAG-site is actueel gehouden met nieuwe onderwerpen.
- Moderne communicatie-tools als LinkedIn, Twitter en Instagram worden meer ingezet om de aandacht te vestigen op actuele thema's en het delen van standpunten.
- De CAHAG heeft naast het beheer over cahag.nl ook nog het beheer over de website cahagconferentie.nl. Op deze site is informatie over de Conferentie 2021 te vinden.
- Er is een oriëntatie geweest naar het inzetten van een student/stagiair Marketing en Communicatie, maar dit heeft nog niet geleid tot een kandidaat.
- Het CAHAG Bulletin is driemaal verschenen en ingestoken bij H&W en TPO in een oplage van 17.500 exemplaren. Het bulletin wordt daarnaast op de CAHAG website geplaatst. Hier zijn over 14 jaren alle bulletins terug te vinden.
- De artikelen uit het CAHAG-bulletin worden op dit moment nog steeds alleen als volledig bulletin gepubliceerd (hardcopy en online via de website)
- Door een aantal CAHAG leden zijn praktijkgerichte publicaties gerealiseerd in Huisarts en Wetenschap: de e-sigaret; casus COPD in COVID tijd.
- Op 3 november heeft een (online) bestuurlijke heidag plaats gevonden met als thema Optimalisatie van de organisatie-structuur van de CAHAG. Op de heidag geformuleerde actiepunten: zijn
  - CAHAG gaat met het NHG in gesprek over hoe we de samenwerking bestuurlijk, maar ook uitvoerend voor ons zien. We willen hierbij andere grote HAGen betrekken. We willen bespreken dat we de 6-wekelijkse bestuurlijke overleggen graag willen voortzetten met een meer inhoudsdeskundige vanuit het NHG. Ook willen we bespreken dat we een intensievere samenwerking met het NHG zoeken op praktisch uitvoerend gebied, in het bijzonder bij scholing.
  - We willen aan de NHG-voorzitter voorleggen of zij de CAHAG wil vertegenwoordigen bij Ineen en LHV.
  - We zullen een profiel voor een vertegenwoordiger namens de CAHAG opstellen: Wat verwachten we van een vertegenwoordiger, hoe waarborgen we ruggespraak en back-up bij uitval, hoe waarborgen we terug-rapportage?
  - We zullen een voorstel maken voor efficiënte afstemming bij alle verschillende scholingsactiviteiten.
  - We zullen met de hoofdopleider van de kaderopleiding afstemmen hoe de samenwerking tussen expertgroep en kaderopleiding kan worden geïntensiveerd.
  - Binnen commissies gaan bestuursleden taken overdragen/ afstoten zodat bestuurlijke activiteiten de volle aandacht kunnen krijgen.